

sággal való érintkezés mint a magán-egyénekkel. Hatóságnál a pénzelés, jóbarátság nem döntene, mint ma a közvetítést üzletszerűen üző egyéneknek, s nem történne meg, hogy az ki a fenti eszközökkel nem dolgozik, sokszor a cselédség salakját kapja drága pénzen.

S ez új rendszer a városokra nem is róna költségtöbbletet. Az a csekély díj, a mit a közvetítés alkalmával szedhetnének, a mely jóval kevesebb lehetne, mint ma a hivatásos közvetítőknek fizetett díjak, bőven fedezné a kiadásokat.

Tehát a társadalom részéről egy kis jóakaró gondoskodás, a hatósági munkaközvetítés behozatával képes lenne némi rendet, fegyelmet és kedvezőbb állapotokat teremteni a városi élet egyik igen jelentékeny és kellemetlen kérdésében a cselédügyben. Azért mondjuk, hogy némi, mert hiszen a bajnak vannak mélyen gyökerező gazdasági okai is a melyek megszüntetésére a fenti intézkedések nem elegendők. Ezen okok kifejtése azonban nagyon messze vezetne. Egyelőre elég volt a legkirívóbb bajokat, s azok orvosszereit fel-tüntetni.

Ünnepély a barlangokban.

Markó Miklós hirlapíró földink már évek óta fáradozik nemes buzgalommal azon, hogy a fővárosi és vidéki sajtó nevesebb képviselőivel szükebb hazája, vármegyénk, ritka természeti szépségeit megismertettesse. Most is az ő kezdeményezésére indult utnak egy tekintélyes újságíró gárda, hogy megnézze a páratlan aggteleki cseppkőbarlangot, s részt vegyen ott az új bejárat létesítőinek emléket megörökítő márványtábla leleplezésén. Az újságírók gárdája külön vasuti kocsin, korán reggel érkezett Tornalljára, mindannyiuk mellén havasi gyopárral diszitett tulipánnal, Markó Miklós ajándékával. Az állomáson Siegmeth Károly a Kárpátgyesület elnöke és Hevessy László fogadták az érkezőket. Villásreggeli után a megyei előkelő-

nekünk az osztrákok sok értéktelen bécsi rongyot, a minek azután mi örülünk meg, mivel ez minálunk nem készül.

Azt mondják, azért olyan rajongó a magyarok természete, mert Azsiából, messze keletről jöttek, s hozták magukkal a szépnek, a virágnak szeretetét, mert bizonyára már akkor is meggyőződés volt a költőnek azon gyönyörű mondása, hogy:

Szeresd a virágot és ne féltsd szivedet

Mert ki azt szereti rossz ember nem lehet

Magukkal hozták az Azsiából jövő magyarok nemesak a tulipán virágot, de a tulipánt ruháikra himezve, edényeikbe és fegyvereikbe belevevve.

Úgy mondják tudósaink, hogy a magyar mintákban előforduló virág formák keleti eredetűek, onnan van az átültetve mihozzánk, a hol állandó lakóhelyet választottak ősünk magunknak; a mi feladatunk most ezt az ősi palántát gondozni, hogy szellemben, erőben megnövekedve, majd kellemes árnyékot adjon a bevégzett munka utáni pihenésre.

Milyen nagy, milyen óriási érdek minálunk Magyarországon e háziipar, azt csak az tudhatja, aki alaposan foglalkozott vele; nemesak, hogy kenyeret ad az sok vidék lakosságának, de fejleszteni van hivatva a szép magyar mintakincset is.

Ezekben a régi magyar rajzmintákban ugyanis bírnak mi akkora kincset, mint akár a magyar zenében. Es ez a mienk, egészen a mienk, megbámulják külföldön is a készítményünket, mert ez náluk különlegesség számba megy.

ségek, a Hevessyek, Tornallyaiak, Szontaghok és Gedeonok kíséretében és fogatain az egész társaság a barlanghoz vonult hol ismerkedés és újabb reggeli után, melyet a turistaházban költöttek el, lapunk felelős szerkesztője Komoróczy Miklós üdvözölte az újságírókat, a mit viszont Petri Arthur köszönte meg. Ezután vette kezdetét az emléktábla leleplezése. Fülöp Kálmán dr. a Kárpátgyesület titkára szép szavakban méltatta a barlang áttörésének és az új bejárat létesítésének fontosságát. A mű megteremtője Siegmeth Károly, a barlangot felmérte és a munkálato-
kat vezette Münnich Kálmán bányagazgató. Az emléktáblán a következő sorok olvashatók: A barlang új bejárata 1890. március hó 15-én készült el. Az áttörést tervezte, s szükséges anyagi eszközöket megszerelte Siegmeth Károly ügyvivő alelnök. A barlang felmérője, az áttörési munkálatok vezetője Münnich Kálmán bányagazgató volt. Az új bejárat megnyitásának emlékét, a tervező és lelkesítő vezérférfiak elévülhetetlen érdemeit e táblán a Magyarországi Kárpátgyesület Keleti Kárpátok osztálya 1906. évben örökítette meg.

Gedeon Jenő szini földbirtokos fogadta meg a leleplezése után a tábla gondozását, Peterdi Sándor a fővárosi sajtó nevében ígéretet tett, hogy a barlang hírét széles körben terjeszteni fogják. Erre kérte fel különben őket egy elmés palóc beszédben külön is Komoróczy Miklós.

Az emléktábla leleplezése után a társaság Siegmeth és Münnich vezetésével a barlang megtekintésére indult. Egy a bejáratához közel fekvő ujonnan felfedezett ágát a hirlapírók látogatása emlékére Rákóczy teremnek nevezték el. A cigányok azután a Rákóczy indulót játszották egészen a nagyteremig, hol Harmath Ilona a népszínház művésznője több remekszép magyar dalt adott elő zenekísérettel. Ezután az egész közönség, köztük több kassai vezérkari tiszt elénekelt a Hymnuszt. A társaság elragadtatással szemlélte különösen az új barlang pompás cseppkőképződményeit, melyek közül egypárat azonnal el is kereszteltek. Hekate hálózobája, Semiramis függőkertje, Fedák Sári bugyogója a nevezetesebbek. A hatalmas stalagmitet, melyen Harmath Ilona énekelt Markó Miklós oszlopának nevezték el. A társaság végigjárta a barlangot, a jósvafői új kijáratnál kocsira ült, s visszatért az aggteleki turistaházhoz, hol a Kárpátgyesület pompás ebéddel várta az alispánnal és több megyebizottsági taggal megszaporodott társaságot.

Becsüljük meg a magyar iparterméket legelső sorban magunk, szeressük a magyar készítményt annál inkább, mert magyar diszítés van rajta; én reám a sok idegen stílusú ékítmény között gyakran úgy hat a magyar ornament, mint mikor hosszú idő után ismét magyar szót hallok először,

Sok mindenféléről lehetne még beszélnem, ami szintén szép és érdemes a pártolásra, de összes mondanivalómat már csak a tulipánra bizom, elmondottam mit jelképez ez a kis virág s ha sikerült rokonszenvet ébresztenem akkor elértem céloamat. Mert nem kétlem, hogy az, a ki megértette, miről van valaképen szó, midőn a magyar tulipánt emlegetjük, az minden krajcár kiadásánál megfogja gondolni, nem e megye ez a pénz idegenbe, mert csakis ha mindenki gondolkozik ezen és megszívveli a mondottakat, akkor remélhetjük, hogy nemesak Magyarország lesz minden tekintetben erős és független, de mi egyszerű polgárai is csakhamar megérezzük, hogy a mindenfelé keletkező ipari fejlődés mennyire emeli jólétünket, s milyen könnyű szerrel szerezhethünk koronákat ott, a hol most még a fillérek is gyéren jutnak, s mindez nem kíván befektetést, csak egy kis lelkeséssel párosult jó akarat kell hozzá.

Már pedig ebben kételkednünk nem szabad. Mert ha néha hiányzott is nálunk a kitartás, de lelkesedni mindig tudtunk, s nagy dolgokat, egész Európa bámulatát vittuk ki azzal a lelkesedéssel, melyre most is számít a Magyar tulipán.

A kedélyes hangulat az ebéd alatt számos tószóban nyert kifejezést. Baksay Dániel aggteleki lelkész, a barlang godnoka a vendégeket, Münnich Kálmán Fülöp titkárt, dr. Fülöp a sajtót s a sajtó képviselőit köszöntötte fel, a kiknek nevében Seffer László mondott tartalmas beszédet, melyben a kuruc vármegye kuruc fiait köszöntötte fel. Petri Arthur hirlapíró Gömör vármegye közönségét, Roóz Rezső pedig a hirlapírók kirándulásának érdemes szervezőjét. Markó Miklós hirlapíró földinket köszöntötte fel. Komoróczy Miklós több szellemesnél-szellemesebb palóc-beszéddel szórakoztatta a közönséget, s egyuttal megpendítette egy, a barlang javára Budapesten tartandó nagyszabású hanverseny eszméjét, a mi általános tetszéssel találkozott.

A kitünő hangulatban lefolyt ebéd után a társaság kocsira ülve visszatért Tornalljára, a honnan részben Budapestre, részben pedig Dobsinára indultak a sajtó képviselői.

*

Másik természeti kincsünk, a dobsinai barlang ünnepe kedden délben vette kezdetét. Az indulást három mozsárlövés jelezte, a miután a nagy társaság Markó Miklós főrendező vezetésével. Balog Bandi jó bandájának muzsikája mellett bevonult a barlangba, hol azonnal kezdetét vette az ünnepély. Urbáry Sándor Magyarország műkoresolya bajnoka mutatta be végtelenül ügyesen a szebbnél-szebb koresolya figurákat, ugrásokat, táncokat stb. A Balog Bandi zenekara mellett előadott lassu és friss csárdások, keringők, szebbnél-szebb mutatványok: a hegyforgás, holdugrás, a szédítő sebességű álló és ülő helyben forgás, a Cenger-figura stb. általános bámulatot keltett a nagyszámu közönségben, mely számos éljennel és sűrű tapssal jutalmazta, a fáradságot nem ismerő koresolyaművészt, páratlanul szép mutatványaiért.

Szép hölgykoszoru is részt vett azután a koresolyázásban. Nevezetesen: Stark Hugóné és leánya Lilike (Budapest), Egyed Margit (Budapest), Markó Erzsé (Rozsnyó), Markó Daisy (Budapest), Hanvay Edéné, Fejér Malvinka (Dobsina), Maszny Erzsike (Rozsnyó), Tavy Karolyné (Budapest).

Markó Miklós többször körül koresolyázott fáradhatatlanul a hölgyek mindenikével a tükörsima jégen, s általában az egész ünnepélyen igyekezett a jó hangulatot fenntartani.

Az ünnepély körülbelül délután három óráig tartott. Utána a 176 főre menő társaság pompás hanulatban ment le a barlang vendéglőjébe, a hol a legnagyobb meglepéssel élveztek végig Fejér vendéglős pompás magyaros ebédjét.

A fényes jégünnepély folytatásaképpen aznap este nagy koresolya-bál volt a dobsinai jégbarlang termeiben. A fiatalság szerda reggeli négy óráig táncolt Balog Bandi cigányprimás zenéje mellett. Szerdán reggel újra nagy koresolyaünnepet rendeztek. A rögtönzött jégünnepélyt három mozsárlövés nyitotta meg, mire a műkoresolyázók, a jelenlevő hirlapírók és a nagyszámu közönség koresolyával felvegyervekeszve leszártak a ducsai jéghegyek pompás nagytermébe, hol órákhosszat vigan folyt a koresolyázás. Közben ifj. Urbáry Sándor bemutatta a the looping the loop nevezetű vakmerő mutatványt olyképp módosítva, hogy egy nagy jéghegyről leereszkedve szédítő sebességgel közben felfutott a szomszédos jéghegyre. Az ünnepély délben ért véget, mikor is a vendégek a szélrózsa minden irányában szétszéledtek.

KÜLÖNFÉLEK.

-- Házasság. Tegnap vezette oltárhoz Linhardt Odön tippai m. kir. erdőész Dénes Irénkét, Dénes Géza uradalmi erdőfelügyelő és neje bájos leányát a helybeli püspöki székesegyházban. Az egyházi esketést Fabian Ferenc kanonok plébános végezte, aki remek beszédet intézett az ifju párhoz. A polgári esketést Betlérben Nagy Elemér járási főszolgabíró végezte. Szintén szép beszédet mon-